

РЕЦЕНЗИЯ

на дисертационен труд на тема

„ЕВРОПЕЙСКИ ПРАКТИКИ И СТАНДАРТИ ЗА ДИГИТАЛНИ ФОРМИ НА ПРОДЪЛЖАВАЩО ОБУЧЕНИЕ НА МЕДИЦИНСКИ СПЕЦИАЛИСТИ В СФЕРАТА НА ЛЕКАРСТВЕНАТА ПОЛИТИКА“ за придобиване на образователно-научната степен „доктор“ в област на научно образование 7.0 Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.3. Фармация, научна специалност „Фармакология (вкл. фармакокинетика и химиотерапия)“

Автор: Д-р Бранимир Иванов Бранков Катедра по Фармакология, токсикология и фармакотерапия, Фармацевтичен факултет, Медицински Университет Варна

Рецензент: Чл. кор. проф. д-р Мила Власковска, дм, дмн
Катедра по Фармакология и токсикология, Медицински факултет,
Медицински университет София

Избрана за рецензент на представения дисертационен труд със заповед № Р-109-12/21.01.2020 г. на Ректора на МУ-Варна.

Служебен адрес: чл. кор. проф. д-р Мила Власковска, дм, дмн
Катедра по фармакология и токсикология
Медицински факултет, Медицински университет София
ул. Здраве № 2, 1431 София
e-mail: mvlaskovska7@gmail.com; mvlaskovska@medfac.mu-sofia.bg

Не съм открила пропуски в приложената от д-р Бранимир Бранков документация.
Декларирам, че нямам общи научни трудове с д-р Бранков

Биографични данни и кариерно развитие

Д-р Бранимир Бранков се дипломира като магистър по хуманна медицина, след което придобива специалност по неврохирургия.

От 1997 г д-р Бранков преминава последователно обучение в областта на организация и ръководство на фармацевтичния бизнес и регулация, като специализира и придобива степен бакалавър в Rutgers University, School of Management, USA – 1997-

2000 г, последвана от Executive MBA, Concentration in Marketing and Management -2001-2003 г., Management Harvard University, Merck Future Leaders Program - 2012-2013.

Качествата на д-р Бранков са високо оценени и той заема отговорни позиции в управлението на фармацевтичния бизнес на балканите и източна Европа като:

Sr. Director, Head of Strategic Business Intelligence group, Sept. 2006 – 2011

Vice President, Head Emerging Markets Business Development, August 2011 – May 2017

Managing Director MSD Balkans, June 2017 – и понастоящем

В процеса на дългогодишната си успешна дейност д-р Бранков се сблъсква не само теоретично, но и на практика с важността на непрекъснатото обучение на всички медицински специалисти за подобряване здравното обслужване на населението. Самият той, за да постигне кариерно израстване на високо ниво, преминава специфични обучения, които промените в в източно-европейските и Балкански страни наложиха като задължителна практика в хода на хармонизация на регулациите по здравеопазване в рамките на Европейския съюз.

Богатият му практически и теоретичен опит, широките му работни контакти в страни като Словения, Хърватска и България, намират реализация в предложения дисертационен труд.

Позволявам си още тук положително да коментирам подбора на трите страни, с които имам научни проекти и повече от 10 години впечатление от нивата им на работа от членството си в СНМР към ЕМА- Словения бе активна години преди нас, а колегите от Хърватска влязоха в системата с изключително висок старт, амбиция и завидно ниво на подготовка.

Темата за продължителното обучение /цял живот/ е много важна не само като пожелания и инициативи от повече от 20 години, но и в аспекта, който е поставен тук – какви са възможностите за избор и включване в подобни програми, каква е информираността на здравните специалисти за съществуващи възможности и най-вече реалната полза за здравните специалисти от предлаганите форми и качество/ниво на обучение.

Адекватността на изискванията на обществото и динамичните промени на времето ни към специфичната следдипломна подготовка на здравните ни специалисти..

ПРЕЦЕНКА НА ПРЕДСТАВЕНИЯ ДИСЕРТАЦИОНЕН ТРУД

Актуалност на проблема

Бурното навлизане на нови технологии на обучение и повишаване на квалификацията, обусловени от рязко навлизане на огромна нова информация в областта

на медицинското обслужване¹ както и наложените от пандемията промени в общуване, обучение и работа правят проблема на дисертационния труд актуален. Много правилно още в увода д-р Бранков отбелязва, че „ Сред основните приоритети и предизвикателства за всички институции, регулиращи тази динамична област, а и за самите медицински специалисти, е да се дефинират ясни стандарти и източниците за обучение, които могат да се използват ефективно в ежедневната медицинска практика“

Структура на дисертационния труд

Дисертационният труд е написан на 147 страници, разпределени както следва 131 страници дисертационен текст, 14 страници библиография от 194 литературни източника и приложени, използваните анкетни карти.

Структурата на дисертационния труд включва: Литературен обзор 85 стр.; Цел и задачи - 1 стр.; Материали и методи 3 стр.; Резултати 19 стр.; Обсъждане -5 стр.; Изводи – 1 стр.; Приноси – 2 стр.

Литературният обзор е написан интелигентно и насочено, с дълбоко познаване на проблемите, които са предмет на дисертационния труд. От обстойния литературен преглед, начина на изложение, компетентния и критичен анализ на данните с изводи за бъдещо разрешаване проличава ерудицията и натрупаният опит от д-р Бранков в изследваната област. Много добре са отделени и разгледани три основни аспекта на дисертационния труд, което улеснява читателя да премине към произтичащата цел и задачи. Основните глави в литературния обзор са Продължително, непрекъснато образование „учене през целия живот“ 2.Обучението на медицинските специалист-явление, отличаващо се с висока автономност и самонасочено учене и 3. Необходимост от адекватни познания на медицинските специалисти в областта на лекарствената политика.

И в трите раздела на обзора е обърнато внимание на европейските директиви, програми за синхронизация и оптимизиране на трите разглеждани аспекта, както и състоянието в РБългария, Словения и Хърватска.

Анализът, извършен от докторанта на базата на литературния обзор водят до логично, добре формулираната научна хипотеза на дисертационния труд, да се разработят/изградят научно-обосновани платформи за продължително обучение на медицински специалисти като се сравняват мотивацията, достъпа до форми за следдипломно обучение и оценка на приноса му за кариерно израстване в РБългария, Словения и Хърватска.

Целта на дисертационния труд, макар и доста обстоятелствена на пръв поглед, максимално точно отразява намеренията на автора: „ С проведеното изследване да се установи до каква степен медицинските специалисти имат желание, стремеж и възможност да надградят своите базови познания и придобитите в практиката умения, често ли срещат в ежедневието си дейност необходимост от помощ от колеги във връзка с въпроси, касаещи сферата на лекарствената политика, посещават ли форми на продължаващо обучение и организират ли се такива в местата, в които работят“.

За изпълнение на така детайлно формулираната цел са прецезирани три основни задачи:

1. Установяване на гледната точка на медицинските специалисти от регион „Балкани“ (анкетирани са специалисти от Република Хърватска и Словения) и от РБългария относно необходимостта им от надграждащи познания в сферата на лекарствената политика, с цел гарантиране на по-добро кариерно развитие и по-висока квалификация.

2. Степен на достъп и запознатост на медицинските специалисти от България и на респондентите от Хърватска и Словения с наличните онлайн специализирани програми за продължаващо обучение във връзка с професионалната им квалификация.

3. Проучване на необходимостта от сертифициране на новопридобитите знания според становището на респондентите.

Считам, че поставената цел и задачи са ясно формулирани и дават възможност за комплексно извършване на проучването в регион Балкани

Материали и методи: Използваните методи са адекватни за оценка на планираното проучване и добре описани. Използвани са Анкетен метод и Статистически методи. За по-комплексно охарактеризиране на получените отговори са приложени едновременно: Дескриптивен, корелационен и регресионен анализи за обработка на данните от отговорите в анкетните карти.

Поради възникналата пандемична обстановка, авторът използва представителна извадка - респонденти. Принципът на участие в проучването е доброволен, като е използвана техниката “snowballing” за разпространение на анкетната карта и набиране на желаещи за участие.

Резултати и обсъждане Получените резултати са описани стегнато, ясно и представени в 16 таблици и 13 фигури. За да избегна повторения в рецензията,

подчертавам, че въз основа на получените цифрови данни са инаправени добре формулираните изводи и приноси. Приятно впечатление прави установеният факт, че българските медицински специалисти, включени в това проучване показват висока мотивация за включване в нови платформи на продължително обучение, оценяват високо импакта за тяхното кариерно развитие и подчертават, че университетите предоставят най-качествени форми на след-дипломно обучение и усъвършенстване. Обсъждането на получените резултати е направено с разбиране на материята, много аналитично с логично изведени изводи и приноси на дисертационния труд.

Съществената част от резултатите от проведените проучвания са оригинални, научните приноси имат както значителна теоритична, така и реална приложна стойност и направените изводи звучат убедително. Според мен най-съществените приноси са дефинирани ясно и имат реален импакт и приоритетна теоритична и приложна стойност

Изводи и научни приноси

Изводите, до които стига докторанта са логична консеквенция от компетентния анализ на данните. Най-съществените изводи и приноси на дисертационния труд са

1. Създаването на онлайн специализирани програми за обучение, както и други дейности (семинари, конференции и т.н.) във връзка с професионалната квалификация на служителите безспорно ще спомогне за придобиването на по-висока квалификация и ще доведе до повишаване на качеството на здравните услуги за населението.

2. В съответствие с това и за да отговорят на съвременните тенденции в сферата на следдипломното обучение е добре висшите медицински училища в изследваните държави, в чието ниво на преподаването анкетиранияте споделят, че имат най-голямо доверие, както и различните фирми за кариерно развитие, предлагащи курсове за следдипломно обучение, да се ориентират към разработването и внедряването на иновативни форми за уеб базирано следдипломно и надграждащо обучение по въпросите на лекарствената политика, което ще даде възможност на повече желаещи да се включат и да актуализират познанията си в тази динамична и бързо променяща се сфера на научното познание.

Приносите са разделени на Научно-практически и научно-приложни

Като цяло би могли да се помисли по дефиницията научно-практически и научно-приложни, макар че разбирам автора, който като научно-приложни предлага тези, които непосредствено да влезат в практиката. Авторът си има творческо право, което разбирам и приемам.

1. Проведеното изследване ясно демонстрира необходимостта от създаването и развитието на дигитални форми на продължаващо обучение на медицински специалисти в сферата на лекарствената политика, тъй като данните от изследването ясно демонстрират, че медицинските специалисти в България и от Балканския регион имат мотивацията и стремежа да надграждат своето обучение в тази сфера и предоставянето на такава възможност е желана от тях.

2. Установените в проучването потребности и необходимостта от създаването на нови специализирани програми за обучение на медицински специалисти в сферата на управление и изпълнение на национални и международни стратегии и политики в областта на лекарствената политика за прилагане на законодателство, стратегии, програми и политики на национално и международно ниво ще е от полза при планиране на дейността на висшите учебни заведения у нас и включването на подобни курсове ще спомогне за развитието на тяхното портфолио и за привличането на обучаеми.

3. Проведеното изследване показва, че предоставяните от висшите училища курсове и програми за следдипломно обучение се ползват с най-висока степен на доверие сред респондентите, което още веднъж потвърждава ролята на висшите учебни заведения за качеството на придобиване на адекватни и съвременни познания.

4. Предизвикателствата на днешното време, включително епидемиологична обстановка наложи строго изискване за дигитализация на здравния сектор, както и нужда от непрекъснато обучение на съответните специалисти. Единствената форма, под която може да се предостави адекватно обучение на здравните специалисти, е дигиталната.

Научно-приложни

5. Уеб базирано следдипломно и надграждащо обучение по въпросите на лекарствената политика ще даде възможност на повече желаещи да се включат и да актуализират познанията си в тази динамична и бързо променяща се сфера на научното познание.

Публикации свързани с дисертационния труд

По дисертационния труд има представени 3 публикации, които отговарят на изискванията на МУ Варна. Общият брой на представени публикации от д-р Бранков е 9

Типографското оформление на дисертационния труд и автореферата са отлично изпълнени. Представеният автореферат отразява напълно съдържанието на дисертационния труд.

Критични бележки и препоръки

Приемам, че пандемичната обстановка е ограничила броя на анкетирани медицински специалисти, но препоръчам по принцип при бъдещи проучвания да се включват по-голям брой анкетиращи.

Заклучение

Комплексната ми оценка за представения дисертационен труд на тема **ЕВРОПЕЙСКИ ПРАКТИКИ И СТАНДАРТИ ЗА ДИГИТАЛНИ ФОРМИ НА ПРОДЪЛЖАВАЩО ОБУЧЕНИЕ НА МЕДИЦИНСКИ СПЕЦИАЛИСТИ В СФЕРАТА НА ЛЕКАРСТВЕНАТА ПОЛИТИКА** е **положителна**.

Трудът е оформен с подчертана интелигентност, професионализъм и видимо удовлетворение от успешната кариерна дейност на докторанта. Представеният дисертационен труд и приложени публикации удовлетворяват изискванията на ЗРАСРБ в област на научно образование 7.0 Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.3. „Фармация“, научна специалност „Фармакология (вкл. фармакокинетика и химиотерапия)“ за образователно-научната степен „Доктор“

Въз основа на подробно изложените до тук положителни страни на дисертационния труд, убедено препоръчвам на уважаемите членове на „Научното жури“ да гласуват **положително** за присъждане на образователно-научната степен “доктор“ по научната специалност „Фармакология (вкл. фармакокинетика и химиотерапия)“ на д-р Бранимир Иванов Бранков.

Рецензент

Чл. кор. проф. д-р Мила Власковска, дм, дмн

04. 02. 2021

София